

Култура религија II разреда

Предметни професор: Весна Гаврић

E –маил: gavric.vesna@outlook.com

Ученици који долазе на час: 27.01.2021. - П1 – претчас – клуб ученика

Појам глобализације

Појам глобализација данас се све више чује како у медијима тако и у свакодневном говору. Глобализација етимолошки почиње од француске ријечи *globalisation*, што значи процес повезивања свијета. Неки аутори сматрају да се први знаци глобализације јавили са универзалним религијама (будизмом, хришћанством и исламом), којима је циљ ширити се међу свим народима и пространствима. Глобализација је предмет изучавања, али и расправе у друштвеним наукама те све више добија на значају. Владимир Вулетић каже да глобализација представља низ економских, политичких и културних процеса који могу, али и не морају бити међусобно усклађени, односно глобализација подразумјева ширење различитих друштвених активности преко постојећих политичких граница и независно од њих. Под глобализацијом мисли се на све оне промјене у друштву, култури и економији које доводе до драматичних пораста међународне размјене. Једноставније речено, глобализација је процес повезивања и јачања међузависности савременог свијета.

У економском смислу глобализација се одређује као процес превазилажења економских граница уз пораст међународне размјене, гдје се тржиште проширује на свјетски, глобални ниво. Долази до формирања транснационалних компанија-фирми које своје дјелатности обављају у више земаља.

У културном смислу глобализација се тумачи као процес уједначавања културама уједначавања потрошачких обавеза и животних стилова уз ширење дијелова популарне, западне културе у цијелом свијету. На примјер, енглески језик препознаје се као универзални језик свијета. Важна карактеристика глобализације у културолошком смислу јесте масовно кориштење информационих технологија и средстава за масовну комуникацију (радио, ТВ, интернет, штампа).

У политичком смислу глобализација подразумјева ограничену државну моћ због укључивања у међународне уговоре, заједнице и организације. Појављује се системглобалног управљања који ограничава досадашњу моћ државе при чему настаје темељ за стварање нове, наднационалне државе.

У еколошком смислу ова димензија глобализације можда је и најстарија јер брига за човјеково здравље и здравље околине датира од давнина. Глобализација у овом смислу доприноси ширењу глобалне свијести и идеје о очувању природних ресурса на планети.

У друштвеном смислу глобализација се, према ријечима социолога Ентони Гиденса, одређује као интезификација друштвених односа која повезује удаљена мјеста на начин да су локални догађаји обликовани догађајима који су се одиграли стотинама километара далеко.

Важно је размотрити утицај глобализације на једну од културолошких димензија сваког друштва, а то је религија која има велику улогу у друштвима и вијековима је људима била главна водила у свакодневном животу. Различити реоретичари друштвених наука износили су различита предвиђања по питању статуса религије у савременом, глобалном свијету. Неки од њих предвиђали су потпуни крах религијских оријентација, међутим, десиле су се потпуно супротне ствари. Појам нових религија општи је глобализацијски тренд, чија се учења шире у виду нових нетрадиционалних религија. Називају их религијама новог вијека, алтернативним култовима, новим религијским покретима и слично. Најједноставнија класификација религијских вјеровања савременог доба могла би се извршити на сљедећи начин: псеудохришћанство (нехришћански култови), неоорјентални, окултизам, неопаганство, сатанизам, псеудохришћански и псеудомедицински покрет и различите секте. Сви су они препознатљиви по „изливима љубави према вом чланству“, али и изолацији од свих који нису њихови истомишљеници по строгим режимима живота и сл. Основне карактеристике секте: Секте су тип религиозне организације која одбацује вриједности традиционалних религија, чије се учење, начин организовања сљедбеника увелико разликује од постојећих религија. Ријеч секте потиче од латинске ријечи *secae*, што значи одсјечи, сјећи. На основу тога, вјерска секта представља отцјепљење вјерника од неке званичне религије. Основна обиљежја секти су: мали број сљедбеника, чланство је добровољно али и контролисано од вођства секте, не прихватање глобалних вриједности, нетрпељивост према другачијем мишљењу. Према својој доктрини или учењу могу бити: месијанске и апокалиптичне (оне које предвиђају апокалипсу и нуде избављење), сатаничке (оне које обожавају богове зла, сатану и сл.) и хуманистичке (оне које наглашавају значај посебих техника и средстава за стимулацију ирационалних активности). Најраширеније секте у данашњем времену су: Јеховини свједоци, Адвентисти седмог дана, Божја дјеца, Кадерије, Врата пакла, Црна ружа, Сатанска црква и остале.